

Innst. 229 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 55 S (2016–2017)

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 166/2016 av 23. september 2016 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2015/262 om fastsettelse av regler for metoder for identifikasjon av dyr av hestefamilien (hestepassforordningen)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

EØS-komiteen vedtok ved beslutning nr. 166/2016 av 23. september 2016 å endre EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), kapittel I, til å omfatte Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2015/262 av 17. februar 2015 om fastsettelse av regler i henhold til rådsdirektiv 90/427/EØF og 2009/156/EF for metoder for identifikasjon av dyr av hestefamilien (hestepassforordningen).

Den nye forordningen reviderer bestemmelsene for identifisering av dyr av hestefamilien og erstatter forordning (EF) nr. 504/2008 og refererer til bestemmelsene i direktivene 90/427/EØF og 2009/156/EF. Forordningen fastsetter regler for identifisering av dyr av hestefamilien som er født i EØS eller er frigitt til fri sirkulasjon i EØS som skal bidra til en sikrere identifisering av hest. Identifiseringen består av et livslangt id-dokument (pass), metode for å fastslå identitet (chip), database hos utstedende organ og et sentralt nasjonalt hesteregister. Sentralt nasjonal hesteregister måtte for EUs medlemsstater være operativt senest 30. juni 2016.

Forordningen er et av tiltakene som er iverksatt i EU for å bidra til å sikre mattryggheten i kjølvannet av «hestekjøttskandalen» vinteren 2013, der det ble oppdaget hestekjøtt og legemiddelrester i næringsmidler. Undersøkelser utført av medlemsstatene i EU viste at identifikasjonsdokumentet for dyr av hestefamilien var gjenstand for omfattende svindel. Den største risikoen ved dette er at dyr av hestefamilien som tidligere er blitt utelukket fra slaktning til konsum, og som er blitt behandlet med veterinærpreparater som ikke er godkjent for dyr bestemt til næringsmiddelproduksjon, gjeninnføres i næringsmiddelkjeden.

Det har også vist seg at opplysningene som var registrert i det utstedende organets database på tidspunktet for utstedelse av identifikasjonsdokumentet, raskt blir foreldet. Det var derfor vanskelig, for vedkommende myndigheter ved sertifisering eller identitetskontroll, å kontrollere hvorvidt et identifikasjonsdokument var ekte. Opprettelsen av en sentral database ble ansett for å være den mest effektive løsningen for å utveksle og synkronisere data mellom de forskjellige aktørene i henhold til direktiv 90/427/EØF og 2009/156/EF.

Gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning i norsk rett vil ha budsjettmessige konsekvenser. Det er derfor nødvendig å innhente Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning i medhold av GrL § 26 annet ledd.

EØS-komiteens beslutning og Kommisjonens gjennomføringsforordning i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

1.2 Bakgrunn

Det finnes ikke et felles register for hester i Norge, verken knyttet til passutstedelse eller avavlshensyn. Det er i dag ni passutstedende organ for hester i

Norge. Ved utstedelse av hestepass registreres hesten i databasen til passutstedende organ.

Reglene i gjennomføringsforordningen stiller krav til at hester med utenlandsk hestepass også skal registreres hos et norsk passutstedende organ. Dette gjelder selv om hesten allerede er registrert i et annet land. Slik tilleggsregistrering vil gjelde for alle hester med permanent opphold, det vil si opphold over 90 dager.

Det er usikkerhet om antall hester i Norge fordi det aldri har vært et nasjonalt register. Det antas at antallet hester i Norge i dag er mellom 70 000 og 125 000. Ved at alle opplysningene om alle hester som finnes i landet samles i et sentralt nasjonalt hesteregister, vil det bli betydelig enklere å ha oversikt over den samlede hestepopulasjonen. Uavhengig av EØS-kravet har norsk hestenæring etterlyst et felles hesteregister i mange år.

Ifølge forordningen skal rapportering av opplysninger til nasjonalt hesteregister foretas av et av de passutstedende organer, og ikke direkte fra hesteeier. Det er vurdert som hensiktsmessig, enklest og mest rimelig at det sentrale nasjonale hesteregisteret opprettes ved at en av de eksisterende databasene utvides til å omfatte alle hester i Norge. Dette vil også være mer realistisk å få til på kortest mulig tid. Mattilsynet har gjennomført en anbudsprosess på bakgrunn av en markedsundersøkelse blant de ni passutstedende organene, og Norsk Hestesenter er valgt som forvalter og drifter av et nasjonalt hesteregister

1.3 Forholdet til norsk rett

Gjennomføring av forordningen i norsk rett krever endring i forskrift 28. april 2010 nr. 631 om identifisering av dyr av hestefamilien.

De viktigste endringene er bestemmelsen om opprettelse av et sentralt nasjonalt hesteregister. Dette medfører en rapporteringsplikt for de utstedende organene av opplysninger i deres database. Videre skjerper forordningen kravene til de utstedende organene.

Landbruks- og matdepartementet vil få ansvar for å fastsette de nødvendige forskriftsendringer når det gjelder videre fastsetting av utfyllende nasjonale forskrifter, mens Mattilsynet er ansvarlig myndighet til å fastsette endringsrettsakter/gjennomføringsrettsakter uten nasjonale tilleggsbestemmelser.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forordningens krav om et sentralt nasjonalt hesteregister medfører administrative og økonomiske konsekvenser for myndighetene, for hestenæringen og for hesteeierne.

Hesteregisteret foreslås eid og driftet av en ekstern aktør, men Mattilsynet er eier av data og skal til

enhver tid ha mulighet for innsyn i registeret. Mattilsynet skal også føre tilsyn med hesteregisteret. Det inngås en tjenesteavtale mellom valgt tilbyder og Mattilsynet. Det er de passutstedende organer som skal rapportere opplysninger til sentralt hesteregister. Dette gjelder både ved nyregistrering av hester og ved endring av opplysninger om allerede registrerte hester (inkludert hestens død).

Mattilsynet får kostnader med å utvikle en teknisk løsning som tilfredsstiller kravene til et nasjonalt hesteregister. Utviklingskostnadene er anslått til kr 500 000. Registeret skal kunne utveksle opplysninger med nasjonale hesteregistre i andre EU-stater. Dette dekkes innenfor Mattilsynets budsjettamme.

Årlig drift av registeret er anslått til kr 500 000. Drift av nasjonalt hesteregister finansieres ved å øke overføringen fra nettoomsættningen i totalisatorspillet fra Norsk Rikstoto til Norsk Hestesenter. Kostnaden med registrering i nasjonalt hesteregister skal ikke overstige de reelle kostnadene.

Hesteeier og hesteholder pålegges rapporteringsplikt når det gjelder endringer av opplysninger i hestepasset. Deler av denne rapporteringsplikten, i tilfelle med medisinbruk, påhviler veterinær.

1.5 Konklusjon og tilråding

Et nasjonalt register vil bidra til å gjøre hestenæringen mer oversiktlig. Gitt at registeret holdes løpende oppdatert, vil dette kunne være et bidrag til økt mattrygghet ved at opplysninger om eventuell medisinbruk skadelig for humant konsum finnes i det sentrale nasjonale hesteregisteret, i tillegg til i hvert enkelt hestepass.

Landbruks- og matdepartementet tilrår deltakelse i EØS-komiteens beslutning nr. 166/2016 av 23. september 2016 om innlemmelse i EØS-avtalen av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2015/262 av 17. februar 2015 om fastsettelse av regler i henhold til rådsdirektiv 90/427/EØF og 2009/156/EF for metoder for identifikasjon av dyr av hestefamilien (hestepassforordningen). Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Lasse Juliussen og Odd Omland, fra Høyre, Laila Davidsen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, fra Venstre, Pål Farstad, og fra Sosia-

listisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til Prop. 55 S (2016–2017) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning om fastsettelse av regler for metoder for identifikasjon av dyr av hestefamilien (hestepassforordningen). Forordningen er et av tiltakene som er iverksatt i EU for å bidra til å sikre mattryggheten i kjølvannet av hestekjøttskandalen vinteren 2013, der det ble oppdaget hestekjøtt og legemiddelrester i næringsmidler solgt til forbrukere. Det ble funnet spor av ulovlig iblandet hestekjøtt i produkter særlig i Frankrike og Italia, men også i Norge ble det oppdaget hestekjøtt i et parti ferdiglasagne.

Komiteen peker på at undersøkelser utført av medlemsstatene i EU viste at identifikasjonsdokumenter for dyr av hestefamilien var gjenstand for omfattende svindel, med betydelig risiko for at dyr som tidligere var utelukket fra slaktning til konsum, blir gjeninnført i næringsmiddelkjeden. Forordningen skal bøte på dette, og fastsetter regler for identifisering av dyr av hestefamilien som er født i EØS eller er frigitt til sirkulasjon i EØS. Identifiseringen vil bestå av et livslangt id-dokument (pass), metode for å fastslå identitet (chip), database hos utstedende organ og et nasjonalt hesteregister.

Det finnes ikke et felles register for hester i Norge i dag, verken knyttet til passutstedelse eller avlshensyn. For å gjennomføre forordningen i Norge vil det være behov for å etablere et slik nasjonalt register. Komiteen viser til at regjeringen foreslår at det nasjonale hesteregisteret etableres ved at en av de eksisterende ni passutstedende organer i Norge utvides til å omfatte alle hester i Norge, og støtter dette. Komiteen registrerer at Mattilsynet har gjennomført en anbudsprosess og valgt Norsk Hestesenter som forvalter og driver av registeret. Komiteen forutsetter at den fremtidige driften av registeret konkurranseutsettes med jevne mellomrom. Komiteen har mer-

ket seg at Mattilsynet skal være eier av dataene i registeret, at tilsynet skal føre tilsyn med registerets virksomhet og at tilsynet til enhver tid har mulighet til innsyn i registeret. Komiteen støtter videre at utviklingskostnadene knyttet til registeret dekkes innenfor Mattilsynets eksisterende budsjetttramme, samt at driften av registeret finansieres ved å øke overføringen fra totalisatorspillet i Norsk Rikstoto til den som til enhver tid etter avtale med Mattilsynet driver registeret.

3. Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Næringskomiteens utkast til innstilling ble 14. mars 2017 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler følgende i brev av 22. mars 2017:

«Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 55 S (2016–2017) og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 166/2016 av 23. september 2016 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2015/262 om fastsettelse av regler for metoder for identifikasjon av dyr av hestefamilien (hestepassforordningen).

Oslo, i næringskomiteen, den 23. mars 2017

Geir Pollestad

leder

Gunnar Gundersen

ordfører

